

Na een week is geloven misschien 'een optie'

Evangeliseren in de zomer gaat meestal niet zonder weerwoord, ervaren deelnemers

Duizenden vooral jonge christenen evangeliseren ook deze zomer weer op campings of via (sport)evangelisatieprojecten in steden en dorpen. Dat gaat niet zonder weerwoord gepaard. Zeven 'bezwaren' tegen het christelijk geloof – in woord en houding – op een rij.

door onze redacteur Gerard ter Horst

BARNEVELD – Wie kaatst, kan de bal verwachten – wie evangeliseert, weet dat hij reactie krijgt. Maar welke? Het cliché wil dat vooral de vraag naar het lijden telkens weer klinkt, maar is dat ook zo? Ja, zeggen vijf 'zomerevangelisten', deze weken actief in gesprek over het evangelie met niet-gelovigen. Maar het is zeker niet de enige tegenwerping, en evenmin de belangrijkste.

Een bloemlezing van zeven 'bezwaren' tegen het christelijk geloof laat zien dat het lang niet altijd woorden zijn die een evangelist 'terugkrijgt' van zijn gesprekspartners. Vaak is het een houding die wordt opgetrokken als een afweermuur. De uitdaging is dan achter die muur op zoek te gaan naar de vragen en antwoorden die er toe doen. Om bijvoorbeeld te berekenen dat „het christelijk geloof voor iemand een optie wordt”, vertelt Bram Koerts, betrokken bij twee sportevangelisatieprojecten van Athletes in Action. „Dat het een optie wordt, is meestal het maximaal haalbare na een week evangeliseren.”

• Respect, man!

Respect, respect en nog eens respect – met name postmoderne jongeren lopen over van de roep om respect. Maar vaak is het niet meer dan een eenvoudige poging

het gesprek neer te slaan, om een afweermuur op te trekken. Want in goede evangelisatiegesprekken is er juist sprake van respect over en weer, vertelt Koerts. Dus daar wringt de schoen niet.

De roep om respect hangt vaak samen met moderne tolerantie, of met onverschilligheid. In de tran van: „Als een ander zich de vernieling in werkt, dan moet hij dat zelf weten.” Val me dus niet lastig met je geloof.

Zo scherp is het lang niet altijd. Soms gaat het in alle vriendelijkheid, vertelt Willem Jan Kruizinga, actief voor de vereniging Evangelisatie & Recreatie op een campingproject in Lathum. „Ik vind het leuk om met je over het geloof te praten, maar nu ga ik verder met mijn eigen leven. En dat zou jij ook moeten doen.” En dat is het dan.

Of, vertelt Leendert Wolters, voor de protestantse jeugdorganisatie HGJB actief als adviseur van evangelisatieprojecten, mensen ontberen simpelweg een behoefte te geloven: „We hebben het goed, waar hebben we Jezus voor nodig?” Daarin is wel een kentering gaande, zegt hij niet zonder hoop: „Soms mag je juist weer scherp zijn, een statement maken, de discussie aangaan.”

• Ik leef toch goed!

Bijvoorbeeld over de hemel, waarvan menig ongelovige zeker denkt te weten er naar toe te gaan bij overlijden. „Als er een hemel is, komt iedereen daar. Je leeft toch goed? Ik leef toch wel goed?”

Dus hakt het er nogal in wanneer christenen zeggen dat alleen wie geloofd naar de hemel gaat, vertelt Kruizinga. „De tegenstelling hemel-hel is jarenlang taboe geweest in veel gesprekken.

Een activiteit voor kinderen in de Witte Tent, een interkerkelijk evangelisatieproject in Schoorl en Groet dat dit jaar veertig jaar bestaat. | foto Marlies Deen

Maar in de Bijbel gaat het er wel over. En het onderwerp brengt je wel bij de vraag: wat wil je bereiken, wat is het doel van je leven?”

Natuurlijk doen mensen ook goede dingen. „Maar dan zeg ik: er zijn twee grote geboden: dien niet alleen je naaste, maar ook God.”

• Heeft Jezus écht bestaan?!

Als hem iets opvalt, dan is het „totale onwetendheid” over het christelijk geloof onder met name tieners. Aan het woord is Alrik Vos, begeleider van de evangelisatieteams in de Witte Tent in Schoorl en Groet, die dit jaar veertig jaar bestaat. „Jongeren weten echt he-le-maal niets van het christelijk geloof. Heeft Jezus écht bestaan? En wat heeft het kruis daar dan mee te maken? Ze weten het niet.”

Er is volgens hem sprake van een „echt vacuüm”, wel vaak gecombineerd met een oprechte interesse.

„Ze zijn allemaal overtuigd dat er meer is: daarin past een God ook wel.” En daar liggen dus aanknopingspunten. Het betekent volgens HGJB-adviseur Wolters dat je in het missionaire snel veel informatie op: je kunt het met bakken tegelijk over de schutting kieperen, zegt hij.

• Vaarwel, Maarten 't Hart-generatie

Prettige bijkomstigheid van die totale onwetendheid is dat daarmee tegelijk een berg aan heel negatieve ervaringen over met

name de kerk naar de achtergrond is gedrongen.

Zo'n twintig jaar geleden boorde je met vrijwel ieder evangelisatiegesprek een vat aan frustraties, onmacht en miskenning aan, waarbij de vinger meestal naar dé kerk priemde. Of, zegt Wolters: „Vroeger kreeg je vaak de tegenwerping dat er fouten in de Bijbel staan, of dat de Bijbel zichzelf tegenspreekt. Dat komt nauwelijks meer voor. De Maarten 't Hart-generatie is wel een beetje passé.”

Misschien ligt het in de dorpen anders. Athletes in Action-deelnemer Bram Koerts was de afgelopen week zijdelings betrokken bij een project in zijn geboortedorp Nieuwe Pekela en stuitte daar wel op onbegrip, met name over de kerk: ongelovigen vinden christenen al snel schijnheilig, stuiten op gebrek aan begrip voor hun afwijkende levensstijl

en voelen zich dan buitengesloten.

• Wat, geen seks voor het huwelijk?!

De christelijke levensstijl schrikt af en trekt aan. Geen seks voor het huwelijk, daar valt een niet-gelovige tiener wel even van stil. Het staat ver af van de eigen beleving, het is, vertelt Vos, „zo compleet anders dan hoe zij het gewend zijn”.

„Julie moeten van alles en mogen niks”, is een bekende samenvatting ervan, en raakt ook andere 'gebruiken' als uitgaan en kerkgang. Anderzijds: een evangelisatieteam dat hecht en warm met elkaar omgaat, deelnemers die echt bereid zijn naar je verhaal te luisteren, ook als dat een verdrietig of beroerd verhaal is, dat is niet gewoon. „Ik probeer vooral het andere te laten zien:

Evangelisatieprojecten

Het Dabar-werk, van oudsher hervormd-gereformeerd, telt zo'n 450 jongeren en pastors op dertig locaties. De projecten werken zelfstandig, zijn vaak interkerkelijk en vallen onder de verantwoordelijkheid van plaatselijke kerken. Deze worden begeleid door de protestantse jeugdorganisatie HGJB.

De van oudsher vrijgemaakt-gereformeerde vereniging Evangelisatie & Recreatie (E&R) telt dit jaar dertien projecten, waaraan zo'n 350 jongeren deelnemen.

Sportevangelisatietak Athletes in Action van Agapè zet in Nederland 550 jongeren in voor evangelisatiewerk op zeventig locaties. Ook zijn er twee zomerkampen, waar gelovige en niet-gelovige jongeren aan deelnemen. Het eerste trok deze maand zo'n 150 deelnemers, het tweede nog te houden kamp telt het dubbele aantal aanmeldingen.

Daarnaast zendt Athletes in Action 350 jongeren uit naar Zuid-Afrika en enkele omliggende buurlanden voor evangelisatieprojecten.

Bovendien organiseren op verschillende plaatsen kerken zelf evangelisatieprojecten.

dat ik een gaaf leven met God leid”, vertelt Koerts. Anderen bevestigen: een team dat goed functioneert roept, zonder perfect te hoeven zijn, bijna ongemerkt veel vragen op. 'Julie zijn zeker familie van elkaar.' 'Nee, we kennen elkaar nog maar een week.'

De tijd nemen om te luisteren naar (hang)jongeren, dat zijn ze niet zo gewend. „Ze zijn gewend aan een houding van desinteresse”, zegt Vos. „Dat ze hun verhaal mogen doen, trekt hen aan.” Kruizinga: „Evangeliseren is mooi en dankbaar werk: wat energie en tijd steken in mensen al niet voor mooie reacties oplevert!”

• Sorry, we zijn al voorzien

Vooral de dertigplussers hebben niet zoveel zin meer om na te denken over geloof en keuzes, is Vos ervaring. Bij straatevangelisatie op de plaatselijke braderieën raadt hij de teams aan altijd mensen onder de dertig aan te spreken. Die willen bij de vragen stilstaan. Zijn ze ouder, dan is het al snel huisje-boompje-beestje, dan wordt het een dichtgetimmerde zaak. Bovendien zijn er spirituele uitwegen: de een getuigt te leven met 'helpers die hielpen', een ander put uit spirituele energievelden, en de 'tetsisten' en

'agnosten' lijken bijna over elkaar te struikelen.

• Inderdaad: waarom al dat lijden?

Voor intellectuelen, theologen en filosofen misschien een aangelegen vraag, maar voor 'de gewone man en vrouw in de straat' vaak een heel reële, en ook rauwe en pijnlijke kwestie. Want er wordt vaak geleden. „We hebben in ons project te maken met gescheurde gezinnen, met alcoholproblematiek of met een troebel verleden van mensen”, vertelt Kruizinga. „Juist volwassenen zijn vaak verbitterd over 'wat God mij heeft aangedaan', zoals ze dat dan onder woorden brengen. „Ook al zou ik willen geloven, ik kan het niet meer, daarvoor is er te veel gebeurd”, heb ik wel eens als reactie gehad.”

Een standaardreactie op dergelijke klachten en vragen is niet voorhanden, en een theoretische verhandeling over het kwaad zou potsierlijk worden. „Ik probeer juist dan toch persoonlijk te worden”, vertelt Harmke Kuijvenhoven, teamleider van het E&R-stadsproject in het Gelderse Doetinchem. „Maar dan nog blijft het een verschrikkelijk moeilijke vraag.”

E-mail uw evangelisatie-ervaringen naar opinie@nd.nl